

[Thomsen.]

Interesse hos Ungdommen for de paagældende Skoleformer. Der kunde jo ogsaa være Tale om, at Skolerne ikke øvede den Tiltrækning paa Ungdommen nu som forhen. Skulde dette vise sig at være Tilfældet, naar de andre nævnte Hindringer er trængt tilbage, vil de danske Ungdomsskoler sikkert være i Besiddelse af Evner og Kræfter til en fortsat Udvikling og Fornylse, saa at de ikke forgæves skal aabne deres Porte for Ungdommen og ikke forgæves indbyde den til deres Borde. Det er mit Haab, at Forholdene maa arte sig saaledes, at mange flere baade fra Land og By maa have Lyst til og Mulighed for at følge Ungdomsskolerens Indbydelser.

Den anden Bestemmelse i Lovforslagene tager Sigte paa at ændre Uddelingsmaaden for de her omhandlede Understøttelser, saa at der kan naas en bedre Udnyttelse af de til Raadighed staaende Midler og en retfærdigere Fordeling af Understøttelserne. Som før bemærket er Bevillingerne ikke hidtil blevet benyttet fuldt ud, og med Hensyn til en nogenlunde ensartet og retfærdig Fordeling mellem Ansøgerne i de forskellige Skoleraadskredse har det i høj Grad været saa som saa, skønt man omkring i Skoleraadene er gaaet frem med stor Grundighed og Samvittighedsfuldhed; Vanskelighederne har været for store. Det Beløb, som det enkelte Skoleraad har raadet over, er blevet fastsat uden Hensyn til Ansøgenes Antal og Trang, og Uddelingsreglerne har været forskellige i de forskellige Skoleraadskredse. Derfor har en retfærdig Fordeling været umulig.

I visse af Kredsene graduerer man Understøttelserne efter Trangen og anvender Skalaer fra 20 til 50 Kr. pr. Maaned, ja, i en enkelt Kreds endogsaa fra 10 til 50 Kr.; i andre Kredse udvælger man dem, der er værdige, og de til Raadighed staaende Beløb uddeles til disse med samme Beløb pr. Maaned, i Regelen ca. 35—40 Kr. Visse Steder kommer ingen i Betragtning, hvis Forældre har en Formue paa 5 000 Kr. pr. Barn, eller hvis Ansøgeren selv ejer 6 000—7 000 Kr.; andre Steder sættes Grænsen, hvor Forældrene har en Formue paa 20 000 Kr., i en enkelt Kreds endog først ved 40 000—50 000 Kr. Paa samme Maade møder man forskellige Indtægtsgrænser for Ansøgenes Forældre lige fra 3 000 til 6 000 Kr. i de forskellige Kredse, og ligeledes har man forskellig Aldersgrænse for Ansøgerne, idet der er Minimumsgrænser paa baade 18, 19 og 20 Aar og i en enkelt Kreds en Maksimumsgrænse paa 26 Aar.

Man vil sikkert forstaa, at med saadanne Forhold som Grundlag har Uddelingen af Understøttelse, al god Vilje til Trods, ikke kunnet foretages paa en retfærdig Maade set fra Modtagernes Standpunkt og heller ikke paa en tilfredsstillende Maade set fra Skolernes Standpunkt. Vi maa derfor med Glæde hilse den Forandring, den højtærede Undervisningsminister nu foreslaar, hvorefter Skoleraadene skal underkaste Ansøgningerne en første Behandling og foretage en Indstilling efter en vis fastsat Skala, medens den endelige Fordeling sker i Undervisningsministeriet. Vi anser en saadan Ordning for at rumme Muligheder for at naa frem til en god og formaalstjenlig Løsning af denne noget vanskelige Opgave, og vi er i saa Henseende i Overensstemmelse med Bestyrelsen for Høj- og Landbrugsskolerne, som har ønsket en Uddeling gennem Undervisningsministeriet, og hvis Formand, Forstander Bækhoj fra Ollerup, har skrevet om Uddelingen af Understøttelser: Der er ikke andet Raad end at flytte Uddelingen ind i Ministeriet, hvis man ønsker en retfærdig Fordeling af de til Raadighed staaende Midler.

Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale de to foreliggende Lovforslag, som med udelt Tilslutning er vedtaget i det andet høje Ting, til en velvillig Behandling og hurtig Vedtagelse i dette høje Ting.

Stegger Nielsen: Det Lovforslag, som vi her behandler, vil ude omkring blive mødt med megen Interesse, da det har saa stor Betydning. Specielt for Landboungdommen, som det jo ikke vedrører alene, har det stor Betydning, hvorledes dets Skæbne bliver.

Det foreslaas, at der til Understøttelse af ubemidlede Elever ved de i Henhold til Loven af 11. April 1919 § 1 godkendte Skoler af Statskassen aarlig tilskydes et samlet Beløb, svarende til maanedlig 40 Kr. for indtil Halvdelen af samtlige disse Skolers Aarselever i det sidst forløbne Finansaar, dog ikke over 720 000 Kr., medmindre særlig Bevilling dertil gives, hvilket betyder en Forhøjelse paa 100 000 Kr. Dette Lovforslags Tendens billiger vort Parti. Vi har altid ønsket at byde saa meget, som det var gørligt og økonomisk forsvarligt, til Fremme af de frie Skolers Virksomhed og til at byde saadanne Betingelser, at Ungdommen kunde søge dem. Men naar jeg har sagt, at vi billiger Tendensen, maa jeg tilføje, at vi mener, at Lovforslaget byder for lidt. 40 Kr. pr. Maaned til en ubemidlet Elev forhindrer mange i at tage et saadant